

РЕШЕНИЕ

№ 5612

гр. София, 18.09.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 6 състав,
в публично заседание на 05.06.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Бороджиева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова, като разгледа дело номер **10997** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145-178 АПК.

Образувано е по жалба на Л. О. П., ЛНЧ [ЕГН], [дата на раждане], гражданин на Н., със съдебен адрес [населено място], [улица], офис 9, чрез адв. В. В. П. от САК, срещу Решение № 44-ОК от 01.11.2022 г. на интервюиращ орган при Държавна агенция за бежанците при МС, с което на основание чл.76б, ал.1, т.2 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) не е допусната до разглеждане до производство за предоставяне на международна закрила последващата молба вх.№ УП-20181 от 12.10.2022 г.

В жалбата са изложени съображения за незаконосъобразност на решението поради съществени процесуални нарушения и неправилно приложение на закона. Жалбоподателката поддържа, че административният орган, в противоречие с правомощията му в производство по допустимост, е разгледал и обсъдил по същество изтъкнатите от кандидата нови обстоятелства. Счита, че органът при обсъждането по същество неправилно приема, че представените нови данни за дейността на терористичната групировка „Б. Х.“ и актуалната ситуация в щата Б., Н. са неотнормими към бежанската ѝ история. Допуснал е фрапираща фактическа грешка, която обуславя и неправилност на постановеното решение. В действителност била християнка, католичка и от дълги години живее със съпруга си К. О. П. в щата Б. в североизточната част на Н.. Семейството напуска щата Е. и се премества в щата Б. непосредствено след раждането на дъщеря им Ф. О. П. през 2004г. и това обстоятелство многократно е инасяно пред органа и че самата Ф. няма спомени да е

живяла извън щата в Б.. Точно там на 23 септември 2018г. терористи от Б. Х. нападат селището и в този щат Б. и при атаката са убити майка ѝ и бащата на нейния съпруг и изгарят дома им, тя е бременна в седмия месец, прави спонтанен аборт. Направеното привързване към [населено място], щата Е. в Н. е необосновано и произволно, погрешно. Жалбоподателката счита, че в обжалваното решение административният орган не е взел отношение дали е преживяла същата нападение на терористи през 2018 г., поради което относима към разглеждане на последващата му молба била обстановката в щата Б.. Като ново доказателство, подкрепящо последващата молба, молителката предоставя данни, че страда от фобично психично функциониране, причинено от преживените от нея увреждащи и стресови събития в щата Б., Н., като симптомите са удостоверени в становище от 07.09.2022 г. на М. Д. (психолог, психотерапевт), към която се е обърнала за помощ. Това обстоятелство навеждало на нови причини от хуманитарен характер по смисъла на чл.9, ал.8 от ЗУБ, вкл. приложение на принципа „забрана за връщане“. Посоченият документ е ново доказателство за това, че мотивът на Л. О. П. да напусне Н. се нейното семейство е свързан с преживени травми и насилие в щата Б., Н. и основателен страх от преследване, който ѝ вдъхват радикалните ислямски терористи. Противно на възприетото от АО, пристигането на доверителя му в България не е продиктувано от икономически причини, защото тя е бежанец, бягащ от заплахите на ислямистите, а не авантюрист или икономически мигрант. Претендира се отмяна на решението.

В съдебно заседание жалбоподателката чрез адвокат П. иска съдът да отмени решението, като не са отчетени доказателствата и обстоятелствата относими към бежанската история относно психическата травма и релевантната информация за страната на произход, изрично за обстановката в щата Б..

Ответникът интервюиращ орган при ДАБ, чрез юрк. П., оспорва жалбата и поддържа становище за отхвърлянето ѝ като неоснователна. В досегашните производства са разгледани всички твърдения и факти на жалбоподателката и органът правилно е преценил, че не следва да се допуска до разглеждане последващата молба по общия ред.

Съдът като взе предвид наведените в жалбата доводи, становището на представителя на СГП и се запозна със приетите по делото писмени доказателства, намира за установено, от фактическа страна, следното:

Между страните не се спори, че жалбоподателката подава трета молба за закрила при следната фактология:

Първото искане за закрила на О. П. Л. е подадено на 26.11.2018г. С решение № 151293/26.02.2019г. на председателя на ДАБ е отказано предоставяне статут на бежанец и хуманитарен статут. След обжалване, с решение № 1500/02.03.2020г. на Административен съд София-град, постановено по адм.д. № 3422 по описа на съда за 2019г., жалбата е отхвърлена. С решение № 13817 от 09.11.2020г., по адм.д. № 3393/2020г. по описа на ВАС, решението на АССГ е оставено в сила.

С последваща молба (наименувана „повторна молба за закрила“) с рег. № УП-20181/17.09.2021г. чужденецът отново е сезирал органа с искане за закрила. Като ново обстоятелство е посочено образувано пред АССГ адм. дело № 3143/2021г, което е висящо и по което страна е малолетната ѝ дъщеря О. П. Н., представлявана от нея. Към молбата са приложени нови доказателства относно личната ѝ бежанска история и такива относно нововъзникнали обстоятелства за ситуацията в Н.. Моли да ѝ се даде възможност да представи и доказателства относно основателни заплахи от тежки

посегателства и преследване за нея и семейството ѝ. Към молбата са приложени извадка от криминален дневник относно заплахата за живота на съпруга ѝ О. П. К. на 23.09.2018г, Законова декларация за потвърждение на факти и клетвена декларация за потвърждаване на факт от съпруга ѝ от 24.10.2018г.; статии за положението в Н.. С решение № 32-ОК/01.10.2021 г., издадено от интервюиращ орган при ДАБ – МС, на основание чл. 76б, ал.1, т.2 ЗУБ, не е допуснал до производство по международна закрила последващата молба на О. П. Л., подадена с рег.№ УП-12863/04.10.2019 г. С Решение № 6840/19.11.2021 г. по адм.д.№10263/2021г. на АССГ, влязло в сила като необжалваемо, е отхвърлена жалбата срещу решението. Съдът е възприел тезата на административния орган за липса на нови обстоятелства от съществено значение за личното положение или страната на произход на кандидата, които да обусловят допустимост на последващата молба. Относно представените доказателства съдът е посочил, че са разгледани при предходното съдебно разглеждане на първата молба за закрила. Няма промяна в негативен аспект в сравнение с оценката на предходната молба за закрила по отношение на ситуацията в страната.

Жалбоподателката подава настоящата трета по ред молба за международна закрила вх.№ УП-20181 от 12.10.2022 г., в която твърди, че са налице нови обстоятелства относно личното ѝ положение и страната на произход. Към молбата прилага становище от д-р М. Д. (психолог, психотерапевт) от 07.09.2022г. Навежда следните обстоятелства в молбата:

1. Напускане на страната на произход поради основателен страх от преследване поради религиозни убеждения и политическите ѝ мнения. Тя е християнка и в щата Б., Н. животът ѝ бил заплашен от действията на радикалните ислямски терористи. След нападението на Б. Х. от 23.09.2018 г. съпругът ѝ дал изявление по радиото, в което осъдил действията на терористите, корупцията и неспособността на нигерийското правителство да се справи с тях. След този случай получил многобройни лични заплахи, че той и семейството му ще бъдат издирени и убити от терористите, което правело оставането им в Н. невъзможно.

2. Здравословното ѝ състояние било влошено поради преживяната в Н. травма на фона на липса на достъп до основни човешки права поради невъзможността да пребивава законно в Република България. Твърди, че страда от фобично психично функциониране, причинено от преживените в Н. събития, както и поради безизходното положение, правни и житейски трудности, с които се сблъсква в България, поради липса на статут. Тези психически и физически страдания обуславяли приложимостта на принципа „забрана за връщане“. Прилага становище от 07.09.2022 г. от д-р М. Д. (психолог, психотерапевт).

3. Твърди, че завръщането ѝ в Н. не може да се осъществи по устойчив и безопасен начин, тъй като нигерийските власти не са се справили със заплахата, произтичаща от терористичната организация „Б. Х.“. Цитирана е информация от Европейска служба за подкрепа в областта на убежището (ЕСПОУ) – Ръководство за Н., 2021 г., и Държавен департамент на САЩ (USDOS) – Доклад за практики относно човешките права в Н., 2021 г. и актуални данни на ООН за положението в няколко щата на Н., сред които Б.. Въз основа на данните от тези официални източници сочи, че завръщането ѝ в Н. крие огромни рискове за нея, съпруга ѝ и двете им дъщери.

Постановено е оспореното Решение № 44-ОК/01.11.2022 г. на интервюиращ орган при ДАБ, с което последващата, трета по ред, молба вх.№УП-20181/12.10.2022 г. не е допусната до производство за международна закрила на основание чл.76б, ал.1, т.2

ЗУБ.

В акта подробно са посочени предходните две молби за закрила на кандидата и членовете на семейството му и фактът, че по всички тях са постановени решения за отказ за предоставяне на международна закрила, влезли в сила след съдебно обжалване. Органът е приел, че с третата си по ред молба за закрила жалбоподателката изцяло повтаря изложената бежанска история в предходните две административни производства. Това му е дало основание да посочи, че последващата молба за закрила е разгледана, анализирана и приета за необосноваваща предоставяне на международна закрила в предишните административни производства. Обобщил е, че с разглежданата последваща молба за закрила не се изтъкват нови съществени обстоятелства относно личното положение или страната на произход на кандидатката. Изложил е мотиви, относно приложението на Глава V, параграфи 52-79 и пар.80-81 от Общ коментар № 14)2013) на Комитета по правата на детето върху Конвенцията на ООН за правата на детето във връзка с най-добрия интерес на детето, за които приел, че в конкретния случай са спазени при зачитане на правото на семеен живот и на целостта на семейството, при което по подадените от неговите членове молби за закрила са постановени административни актове с идентично съдържание. Относно обстановката в страната на произход, във връзка с цитираната от жалбоподателката информация от публично достъпни източници, органът е приел, че кандидатката, съпругът ѝ и дъщеря им Ф., са родени в [населено място], щата Е., който се намира в южната част на Н. – където не се откриват данни за присъствие на групировката „Б. Х.“. Изложени са данни за щата Е., [населено място]. Направен е извод, че наличната информация за щата Е. и родният град на молителката, нейният съпруг и пълнолетната им вече дъщеря не сочи за никакви рискове по отношение на сигурността на нигерийските граждани. Според информацията относно щата Е. там не се откривали данни за присъствие на групировката „Б. Х.“, а напротив – има добре развита мрежа от пътища, летище в Б. сити, добре развити земеделие, търговия, бизнес офиси на частния и държавен сектор, колежи и университети. По отношение на представеното становище за оценка на актуалното психологическо състояние, то в него не се изтъквало, нито доказвало, че молителката страда от сериозно заболяване, което да се вземе предвид при допускане на молбата до производство по предоставяне на международна закрила.

Съдът след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

По допустимостта на жалбата: Оспореното решение е връчено на на 15.11.2022 г. Жалбата е подадена чрез административния орган на 17.11.2022, т.е. в срока по чл.84, ал.2 от ЗУБ, от надлежна страна по смисъла на чл.147, ал.1 АПК и срещу подлежащ на оспорване акт съгласно чл.84, ал.3 ЗУБ, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Оспореното решение за недопускане на последващата молба е издадено на основание чл.76б, ал.1, т.2 ЗУБ от компетентен административен орган съгласно заповед № РД-05-302 от 13.04.2022 г. на председателя на ДАБ за определяне на А. К. В. за интервюиращ орган и при липса на данни за нарушение на процедурата и срока съгласно чл. 76в, ал. 1 ЗУБ. Правата на кандидата са съобразени чрез съобщаването, че към последващата молба следва да представи писмени доказателства за новонастъпили обстоятелства, свързани с личното му положение или държавата му на произход, обективизирано в съобщение рег. № УП-20181 от 04.11.2022 г.

Молба за закрила рег. № УП-20181 от 12.10.2022 г. отговаря на определението за последваща молба по §1, т. 6 от ДР на ЗУБ като подадена, след като чужденецът има прекратена или отнета международна закрила или производството за предоставяне на международна закрила в Република България е приключило с влязло в сила решение и той не е напуснал територията на Република България. За тези случаи нормите на чл. 76а и сл. ЗУБ уреждат т.нар. производство по предварително разглеждане на молбите за закрила - преценка на тяхната допустимост съгласно чл. 13, ал. 2 ЗУБ, според който подадена последваща молба за международна закрила, в която чужденецът не се позовава на никакви нови обстоятелства от съществено значение за личното му положение или относно държавата му по произход, се преценява по реда на глава Шеста, раздел III – Процедура по предварително разглеждане на последваща молба за закрила. Предназначението на тази специална процедура съгласно чл. 76а ЗУБ е преди да се пристъпи към разглеждане по същество на последващата молба за международна закрила, да се прецени нейната допустимост съгласно чл. 13, ал.2 ЗУБ.

Аналогично на това чл. 33, ал. 2, б. "г" от Директива 2013/32/ЕС обявява последваща молба за недопустима, ако не са се появили или не са представени от кандидата нови елементи или факти, свързани с разглеждане на това дали лицето отговаря на условията за предоставянето на международна закрила по Директива 2011/95/ЕС.

По силата на чл.40, пар.2 от Директива 2013/32/ЕС с цел вземането на решение относно допустимостта на молба за международна закрила съгласно член 33, параграф 2, буква г) първоначално последващата молба за международна закрила е предмет на предварително разглеждане с цел да се определи дали по тази молба са се появили или са били представени от кандидата нови елементи или нови факти, които са свързани с разглеждането на това дали кандидатът отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС.

Ако в предварителното разглеждане по параграф 2 бъде заключено, че са установени или представени от кандидата нови елементи или факти и те увеличават в значителна степен вероятността той да бъде признат за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС, разглеждането на молбата продължава в съответствие с разпоредбите на глава II (чл.40, пар.3 от Директива 2013/32/ЕС).

За нови обстоятелства по смисъла на чл.13, ал.2 ЗУБ следва да се приемат, не само тези, които са възникнали след приключване на предходното производство за предоставяне на закрила по ЗУБ, но и такива, които не са били изложени в него, с уточнението да са от съществено значение за личното положение на чужденеца или страната му на произход, т.е. релевантни за правилното решаване на основния спор относно наличието на материалноправните предпоставки по чл.8 или чл.9 ЗУБ за предоставяне на международна закрила. В тази връзка нови факти и обстоятелства следва да се тълкуват като новооткрити факти, т.е. самото откриването на съответния факт или елемент следва да е станало след влизане в сила на предходното решение.

В изложения смисъл е и актуалното тълкуване на разпоредбата на чл.40, пар.2 в т.36-44 от Решение на СЕС от 9 септември 2021 г. по дело С-18/20: Тези разпоредби ясно уточняват, че последваща молба може да се основава, както на нови елементи или факти, които са възникнали след приемането на решение по предходната молба, така и на нови елементи или факти, които са били представени за първи път от кандидата. Елемент или факт трябва да се счита за нов по смисъла на член 40, параграфи 2 и 3 от Директива 2013/32, когато решението по предходната молба е било

прието, без този елемент или този факт да са били доведени до знанието на органа, отговорен за определянето на статута на кандидата. Тази разпоредба не прави никакво разграничение в зависимост от това дали елементите или фактите, изтъкнати в подкрепа на последваща молба, са възникнали преди или след приемането на това решение. От това следва, че ако държавите членки не се възползват от възможността, която посоченият член 40, параграф 4 им предоставя, разглеждането на молбата продължава, като същата се счита за допустима, макар в подкрепа на последващата молба кандидатът да е представил само елементите или фактите, които е можел да представи при разглеждането на предходната молба и които по необходимост са съществували още преди окончателното приключване на предходната процедура. Преценката по въпроса дали последваща молба се основава на нови елементи или факти, които са свързани с разглеждането на това дали кандидатът отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95, би трябвало да се ограничи до проверка: дали в подкрепа на тази молба съществуват елементи или факти, които не са били разгледани при приемането на решението по предишната молба и на които това решение, във връзка с което е налице сила на пресъдено нещо, не се основава.

Съгласно Решение на СЕС от 10 юни 2021 г. LH срещу Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid по дело C-921/19: Член 40, параграфи 2 и 3 от Директива 2013/32 предвижда обработване на последващите молби на два етапа. Първият етап е с предварителен характер и има за предмет проверка на допустимостта на тези молби, докато вторият етап се отнася до разглеждането им по същество. Първият етап също се провежда на две стъпки, като всяка от тях е свързана с проверка на отделните условия за допустимост, установени в същите разпоредби. На първо място, член 40, параграф 2 от Директива 2013/32 предвижда, че с цел вземането на решение относно допустимостта на молба за международна закрила съгласно член 33, параграф 2, буква г) от тази директива, първоначално последващата молба е предмет на предварително разглеждане с цел да се определи дали по тази молба са се появили или са били представени от кандидата нови елементи или нови факти, които са свързани с разглеждането на това дали кандидатът отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95. Само ако действително са налице такива нови елементи или факти спрямо първата молба за международна закрила, разглеждането на въпроса за допустимостта на последващата молба продължава в съответствие с член 40, параграф 3 от тази директива, за да се провери дали тези нови елементи и факти увеличават в значителна степен вероятността кандидатът да отговори на условията за предоставяне на този статут. Преценката по въпроса дали последваща молба се основава на нови елементи или факти, които са свързани с разглеждането на това дали кандидатът отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95, би трябвало да се ограничи до проверка дали в подкрепа на тази молба съществуват елементи или факти, които не са били разгледани при приемането на решението по предишната молба и на които това решение, във връзка с което е налице сила

на пресъдено нещо, не се основава. Различно тълкуване на член 40, параграф 2 от Директива 2013/32, съгласно което още на етапа на проверката за наличие на нови елементи или факти в подкрепа на последващата молба решаващият орган би следвало да извърши преценка на тези елементи и факти (освен че би довело до смесване на различните етапи на процедурата по разглеждане на такава молба) би било в противоречие с целта на Директива 2013/32 да се гарантира възможно най-бързо разглеждане на молбите за международна закрила.

Отнесени към настоящия случай на последваща молба за закрила изложените принципни положения налагат следните правни изводи:

На първо място в последващата си молба кандидатката претендира, че е напуснала страната си на произход поради основателен страх от преследване поради религиозни убеждения и политически мнения. Тези твърдения не се установяват да са направени по този начин в предишните две производства – в общото или при втората вече последваща молба, по конкретно относно религиозната принадлежност и изявленията на съпруга ѝ по радиото с твърденията за заплахи, поради което неправилно в решението се посочват, че мотивите на третата молба изцяло повтарят изложената бежанска история в предишните две. Този извод на интервюиращият орган е необоснован и направен формално.

На следващо място, кандидатката изтъква влошеното си здравословно състояние, като твърди, че то е във връзка с преживяна в Н. травма на фона на липса на достъп до основни човешки права поради невъзможността да пребивава законно в Република България. Твърди, че страда от фобично психино функциониране, причинено от преживените в Н. събития, както и поради безизходното си положение, правни и житейски трудности, с които се сблъсква в България, поради липса на статут, като сочи, че тези психически и физически страдания обуславяли приложимостта на принципа „забрана за връщане“.

Следва да се отбележи, че оспореното Решение № 44-ОК от 01.11.2022 г. не се обсъждат съдържателно тези твърдения на лицето, а само се отхвърля като доказателство за тяхната сериозност становището от 07.09.2022 г. на д-р М. Д., а именно: „в този документ в никакъв случай не се изтъква, нито доказва по някакъв начин, че молителят страда от сериозно заболяване, което да се вземе предвид при оценката на това доказателство като относимо и съществено с оглед допускане на молбата до производство за предоставяне на международна закрила“. Както се посочи по-горе в решението, подлежащите на изследване в производството по допустимост релевантни обстоятелства са две: 1. Дали са установени или представени от кандидата нови елементи или факти и 2. Дали те увеличават в значителна степен вероятността кандидатът да бъде признат за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС. В случая, решението на административния орган необосновано приема, че изложените в последващата молба на кандидата елементи изцяло повтарят бежанската история от предишните административни производства, без да съобрази, че влошеното здравословно състояние на кандидатката се изтъква за първи път като „елемент от бежанската история“. Обективен факт е, че здравословното

състояние на кандидатката се изтъква за първи път като елемент от бежанската история, с което е изпълнено първото посочено по-горе изискване. На следващо място – това твърдение е подкрепено с изискуемото писмено доказателство - становище от 07.09.2022 г. от д-р М. Д. (психолог, психотерапевт), според което О. П. Л. показва признаци на фобично психично функциониране, свързано със страхове за здравето на децата. В добавка кожното заболяване, с голяма вероятност, има силен психосоматичен момент. Социална фобия, която развива, може да бъде свързана с преживения травматичен и кумулативен стрес. Специалистът е препоръчал: „Необходимо е по-продължително изследване, за да се установи, дали Л. може да бъде диагностицирана с тревожно-депресивно разстройство. Необходимо е по-нататъшно проследяване и евентуална психотерапия за предотвратяване на развитие на дълготрайни посттравматични психични и личностови промени“. Съдът приема, че е изпълнено и второто изискване, доколкото твърдението за влошено здравословно състояние на кандидатката е релевантно към това той да бъде признат за лице, на което да бъде предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС.

От свързаната с член 3 от ЕКЧП практика на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ), която трябва да бъде взета предвид при тълкуването на член 4 от Хартата (вж. в този смисъл решение от 21 декември 2011 г., N. S. и др., C-411/10 и C-493/10, т. 87—91), следва, че страданията поради настъпило по естествен път физическо или психическо заболяване могат да попаднат в обхвата на член 3 от ЕКПЧ, ако се окаже, че се изострят или има опасност от изострянето им поради отношение, произтичащо от условията на задържане, от експулсиране или от други мерки, за които органите могат да бъдат държани отговорни, и то при условие че настъпилите от това страдания са достигнали минималното ниво на тежест по този член (вж. в този смисъл ЕСПЧ, решение от 13 декември 2016 г., Paposhvili с/у Б., CE:ECtHR:2016:1213JUD004173810, § 174 и 175) – т.65 от Решение на СЕС от 16 февруари 2017 година по дело C-578/16 PPU С. К., Н. F., A. S. срещу Republika Slovenija. Следва да се приеме, че при обстоятелства, при които прехвърлянето на търсецо убежище лице, което страда от особено тежко психическо или физическо заболяване, поражда реална и потвърдена опасност от значително и необратимо влошаване на здравословното състояние на заинтересованото лице, това прехвърляне би представлявало нечовешко или унижително отношение по смисъла на посочения член - т.74 от Решение на СЕС от 16 февруари 2017 година по дело C- 78/16 PPU. От релевантните разпоредби на чл.18 от Хартата на основните права на Европейския съюз (ХОПЕС, Хартата), връзка член 33 от Конвенцията за статута на бежанците, подписана в Ж. на 28 юли 1951 г., следва, че държавите членки са задължени да спазват принципа на забраната за връщане, изрично изтъкнат и в последващата молба на кандидата от 12.10.2022 г. Предвидената в член 4 от ХОПЕС забрана за нечовешко или унижително отношение или наказание е абсолютна, доколкото е тясно свързана със зачитането на човешкото достойнство, закрепено в член 1 от Хартата (решение от 5 април 2016 г., Aranyosi и Córdoba, C-404/15 и C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, т. 85). Съгласно постоянната практика на СЕС нивото на

тежест, което се изисква в тази област за целите на прилагането на член 4 от Хартата, е еднакво на нивото на тежест, което при същите обстоятелства се изисква съгласно член 3 от ЕКПЧ (решения от 16 февруари 2017 г., С. К. и др., С-578/16 PPU, EU:C:2017:127, т. 67 и от 24 април 2018 г., МР (Субсидиарна закрила на лице, подложено на изтезания в миналото), С-353/16, EU:C:2018:276, т. 37). За да попадне в приложното поле на член 3 от ЕКПЧ, дадено отношение трябва да достигне минимално ниво на тежест, като преценката на този минимум е относителна и зависи от всички данни по делото (ЕСПЧ, решение от 20 октомври 2016 г., Мигъж с/у Х., § 97; ЕСПЧ, решение от 7 декември 2021 г., Savran с/у Д., § 122 и цитираната съдебна практика).

Според тълкуването, дадено в Решение на СЕС от 24 април 2018 г. по дело С-353/16 по спор между МР и S. of State for the H. D. (министърът на вътрешните работи на О. кралство) относно отхвърлянето на молбата на МР за убежище, член 2, буква д) и член 15, буква б) от Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29 април 2004 година относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила, разглеждани в светлината на член 4 от Хартата на основните права на Европейския съюз, трябва да се тълкуват в смисъл, че гражданинът на трета страна, който в миналото е бил подложен на изтезания от властите в страната си на произход и за когото вече не съществува опасност да бъде положен на изтезания в случай на изпращането му обратно в тази страна, но чието физическо и психично здравословно състояние в този случай биха могли да се влошат сериозно — с риск този гражданин на трета страна да се самоубие — поради травма, дължаща се на изтезанията, на които той е бил подложен, може да се ползва от статута на субсидиарна закрила, ако съществува реална опасност в посочената страна той да бъде умишлено лишен от грижи, подходящи за лечението на физическите или психичните усложнения вследствие на тези изтезания, което запитващата юрисдикция трябва да провери.

В т.48 от мотивите на същото решение по дело С-353/16 СЕС е приел, че същественото задълбочаване на психичното разстройство в случай на изпращане обратно в страната на произход, което би се дължало на психическата травма, от която кандидатът продължава да страда поради тези изтезания, са релевантни за целите на тълкуването на член 15, буква б) от Директива 2004/83. Последното обстоятелство е относимо към втората предпоставка, която подлежи на изследване в предварителното производство по допустимост съгласно чл.40, пар.2 и пар.3 от Директива 2013/32/ЕС, а именно дали новите факти са свързани с разглеждането на това дали кандидатът отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС.

Дали по отношение здравословното състояние на жалбоподателя не се установяват обстоятелствата по т.74 от Решение на СЕС от 16 февруари 2017 година по дело С-578/16 PPU, а именно той не е лице, което страда от особено тежко психическо или физическо заболяване, така че, прехвърлянето

му в държавата на произход да поражда реална и потвърдена опасност от значително и необратимо влошаване на здравословното му състояние, респ. би било нарушение на чл.3 от ЕКПЧ или чл.4 от ХОПЕС е обстоятелство, което следва да се установи от органа, предвид направените твърдения, а това обстоятелство изобщо не е обсъдено.

Следва да бъде обсъдено и друго релевантно обстоятелство, изведено от цитираната практика на СЕС по дело C-353/16, а именно – проверка дали съществува реална опасност в страната на произход кандидатът да бъде умишлено лишен от грижи, подходящи за лечението на физическите или психичните усложнения вследствие на тези изтезания (в случая психическа травма), което запитващата юрисдикция трябва да провери. Оспореното решение не съдържа никакви относими мотиви в тази насока. Същевременно, изследването на тези обстоятелства предполага провеждането на производство със съответните гаранции – лично интервю с кандидата, предоставяне на възможност на кандидата да ангажира медицински документи в подкрепа на твърденията си и ангажимент на решаващия административен орган да изследва относимите към предоставяне на международна закрила обстоятелства, вкл. с помощта на експертно медицинско становище (чл.49 АПК).

Релевантно е обсъждането на установеното психично състояние на кандидата в светлината на информацията от официалния източник на M. Country Of O. I. R. – N., изготвен от E. U. A. For Asylum, април 2022 г., според който: Проучване от 2006 г. съобщава, че по-малко от 10% от хората с тежки или леки психични заболявания са получили грижи по всяко време през 12-месечния период по време на проучването. Има по-малко от 300 психиатри за население от повече от 200 милиона души, съсредоточени в градските райони. С оглед на слабото познаване на психичните разстройства в началния етап на ниво на здравеопазване, семействата в селските райони са оставени да се грижат за своите болни членове. На ниво общност психичните заболявания не се лекуват поради обществени митове, погрешни схващания и стигма, свързани с тях. В някои селски общности шизофренията и депресията не се обсъждат, а се приписват на влиянието на вещици или обладаване от демони. Въпреки че РНССс (Център за първична здравна помощ) са първата входна точка за пациентите в здравната система на Н., работниците в първичното здравеопазване са твърде малко и не притежават необходимите умения за консултиране, откриване, скрининг и лечение на психични разстройства. Следователно случаите се насочват към определени психичноздравни съоръжения, които са далечни за повечето селски жители. Н. е определила центрове в шест геополитически зони за управление на психични разстройства – обстоятелство, относимо към възможността за вътрешно разселване.

На последно място в последващата си молба кандидатката твърди, че завръщането му в Н. не може да се осъществи по устойчив и безопасен начин, тъй като нигерийските власти не са се справили със заплахата, произтичаща от терористичната организация „Б. Х.“, като счита, че завръщането ѝ в Н., заедно със съпруга ѝ и двете им дъщери крие огромни рискове за тях.

В оспореното решение органът приема, че липсват проблеми със сигурността

в [населено място], щата Е., където са родени трима от членовете на семейството. Посочена е информация, че щатът разполага с мрежа от главни пътища и летище в Б. сити, въз основа на което е отхвърлено твърдението на кандидатата, че завръщането на семейството в Н. не може да се осъществи по устойчив и безопасен начин. Вероятно тези данни са наведени във връзка с възможността семейството да получи вътрешна закрила по смисъла на чл.8 от Директива 2011/95/ЕС, чл.8, ал.8 и чл.9, ал.5 от ЗУБ, но това не е посочено, поради което решението и в тази част е необосновано и с непълни мотиви, което е още едно основание за незаконосъобразността му.

Съгласно чл.8, ал.8 и чл.9, ал.5 от ЗУБ статут на бежанец или хуманитарен статут може да не се предостави, когато в част от държавата по произход не са налице причини за основателно опасение от преследване спрямо чужденеца, при което той може сигурно и законно да пътува и да получи достъп до тази част на държавата, както и може основателно да се очаква да се установи там. Възможността за вътрешно разследване трябва да се разглежда само след като е установено, че кандидатът има основателен страх от преследване или е изправен пред реален риск от сериозно увреждане и че властите или други съответни участници в защитата не са в състояние или не желаят да го защитят в неговите или нейния домашен район. Според съда, официалната информация относно щата Б., Н., и преживяното от семейството насилие през месец септември 2018 г., обосновават реален и основателен страх от преследване, поради което е относимо изследване на възможността за разселване, каквото изследване, съобразено с материалния закон, не е направено в оспореното решение, а тежестта за това е на органа, с възможност кандидатът да изрази своето становище дали няма конкретни причини, поради които вътрешното разселване да не трябва да се прилага към него и това да бъде оценено от органа.

За да се определи, че вътрешната закрила е налична в определена част от страната на произход на кандидата, трябва да бъдат изпълнени три кумулативни критерия: „безопасност“, „пътуване и допускане“ и „разумност за установяване“. Съгласно чл.8, пар.1 от Директива 2011/95/ЕС тези предпоставки са: в част от държавата на произход кандидатът: да няма основателно опасение от преследване или да не е изложен на реална опасност от тежки посегателства; да има достъп до закрила срещу преследване или тежки посегателства съгласно определението в член 7 и той да може сигурно и законно да пътува и да получи достъп до тази част на държавата, както и да може основателно да се очаква да се установи там.

Когато се избира конкретна част от Н., по отношение на която да се проучи приложимостта на разселването, могат например да бъдат взети под внимание съществуващите връзки с мястото, като например предишен опит и/или наличие на мрежа за подкрепа. В оспореното решение липсва подобно изследване, като не е съобразено, че семейството няма връзка с [населено място], щата Е., респ. не разполага с мрежа за подкрепа. Не са обсъдени многобройните данни от различни официални източници относно броя на инцидентите с насилие по пътищата (напр. грабежи, отвлечения), който се увеличава в различни части на Н.. Не е предложена и направена оценка на конкретен маршрут на пътуване, който се очаква да следва кандидатът, и на

ситуацията със сигурността на пътя в предложения район. Безопасността на пътуването трябва да бъде оценена внимателно въз основа на съответните СОІ, като се съобрази, че се касае за семейство с две деца – момичета. Индивидуалните обстоятелства на кандидатката също трябва да се вземат предвид, когато се преценява дали той или тя може безопасно и законно да пътува и да получи достъп до част от страната – отново във връзка с безопасността на цялото семейство.

Съгласно член 8, параграф 1 от QD, А. може да се прилага само ако кандидатът „може разумно да се очаква да се установи“ в предложената зона на вътрешна защита. Оценката трябва да вземе предвид способността на кандидата да се погрижи за най-основните си нужди, като храна, хигиена и подслон, неговата уязвимост към малтретиране и перспективата положението му да се подобри в рамките на разумен период от време. При прилагането на теста за разумност трябва да се установи, че основните нужди на кандидата ще бъдат задоволени, като храна, подслон и хигиена. Освен това трябва да се обърне дължимото внимание на възможността лицето да осигури собствената си издръжка и прехраната на своето семейство и наличието на основни здравни грижи. Оценката трябва да се основава на общата ситуация в страната и индивидуалните обстоятелства на кандидата.

Според Country G. N. 2021, изготвен от ЕСПОУ, общите обстоятелства, преобладаващи в Н., оценени във връзка с факторите по-горе, не изключват разумността кандидатът да се засели в определена част от Н., като например град Л.. Оценката обаче трябва да вземе предвид индивидуалните обстоятелства на кандидата. Въздействието на COVID-19 върху икономическата ситуация, както и върху системата на здравеопазването, също трябва да бъде взето предвид.

Индивидуалните съображения могат да се отнасят до определени уязвимости на кандидата, както и до наличните механизми за справяне, които биха оказали влияние при определяне на степента, в която би било разумно кандидатът да се установи в определен район. В тази връзка съдът вече изтъкна, че индивидуална особеност на кандидатката е нейното психично здраве и възможността за достъп до здравна помощ, обсъдена при предходния елемент от бежанската история по последващата ѝ молба.

В конкретния случай, индивидуалните особености на кандидата и членовете на семейството ѝ касаят и религиозната им принадлежност. Данните за Н. са за приблизително равенство между основно представените религии – мюсюлмани и християни, но е дължимо изследване коя от тях преобладава в предлагания район на вътрешна защита, вкл. във връзка с данните за увеличаване на религиозното напрежение, породено от другите конфликти в страната (правителствени сили – терористи, фермери – земеделци, заселници-туземци, бдители). Специфичните особености на семейството в две момичета предполага по-широка мрежа за подкрепа. Мрежата за поддръжка може да бъде семейната мрежа, която не е ограничена до основното семейство, но също така включва разширеното семейство и/или социална мрежа, по-специално: приятели, работодатели, съученици, членове от същия етнос, особено когато има определена контактна точка и т.н., като се вземе предвид способността им да помогнат на лицето за достъп до основни

средства за препитание. Специално внимание трябва да се обърне на лица, и особено на жени, които са живели в чужбина за дълъг период от време и които нямат роднини на мястото, считано за потенциален проблем за вътрешно разселване, тъй като може да им липсва мрежа за подкрепа. В някои случаи повече от един елемент на уязвимост (както е в случая със семейството на кандидата) би потвърдил заключение, че раселването не е разумна алтернатива за конкретния кандидат.

За онези кандидати, които отговарят на изискванията за „безопасност“ и „пътуване и допускане“ съгласно член 8, параграф 1 от QD, наличието на А. в част от Н. ще зависи от оценката на разумността да се установят там. Този подраздел включва общи заключения относно разумността на А. за конкретни профили на кандидати. Тези заключения се основават на оценката на общата ситуация в Н. и индивидуалните обстоятелства на такива кандидати, както е посочено в предишните раздели на Country G. N. 2021, изготвен от ЕСПОУ.

В случаите, когато кандидатът е дете или кандидатът е придружен от дете, най-добрият интерес на детето ще бъде първостепенно съображение. Като цяло вътрешното разселване може да се счита за разумно за семейни двойки, включително когато нямат мрежа за подкрепа в зоната. Оценката трябва да вземе предвид дали в ситуацията на двойката може да се осигури достатъчна основна издръжка и за двамата. За двойки с деца трябва да се вземат предвид индивидуалните обстоятелства и правата на детето, като например достъпа до основно образование.

Изложените обстоятелства не са изследвани от административния орган в оспореното решение. Липсва всякакво обсъждане и на изтъкнатото от кандидата и относимо приложение на принципа за „забрана на връщането“. Дължим е и актуална преценка на съществувалия преди въоръжен конфликт с Б. харам и последиците от него с оглед на актуалната ситуация в страната на произход към момента на постановяване на всяко решение по молба за международна закрила, вкл. във връзка с факта, че семейство с две момичета не може да бъде върнато на територията на щата Б., където семейството е живяло преди да напусне Н., без то да е изправено пред реална опасност да бъде подложено на третиране в нарушение на чл.3 от ЕКПЧ и чл.4 от ХОПЕС. Следва да се оценят актуалните данни от различни доклади на правозащитни организации за този конфликт.

Липсата на изнесени актуални данни от официални източници на информация е и липса на преценка в оспореното решение на актуалната ситуация в страната на произход на кандидата, релевантна и към производството по допустимост, доколкото в него също се преценява вероятността кандидатът да бъде признат за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС (чл.40, пар.3 от Директива 2013/32/ЕС).

Горното обуславя извод за незаконосъобразност на оспореното решение, което следва да бъде отменено съгласно чл.172, ал.2 от АПК. Това налага преписката бъде върната на административния орган за ново произнасяне по молбата за закрила при съобразяване на указанията, дадени с решението, а именно – да се проверят изявленията на кандидатката за основателен страх поради религиозните убеждения и политически мнения и да се оценят, във връзка със здравословното ѝ състояние да се провери съществува ли реална

опасност в страната на произход кандидатката да бъде умишлено лишена от грижи, подходящи за лечението на физическите или психичните усложнения вследствие на понесените в Н. психически травми, както и възможността за завръщане на семейството в страната на произход, вкл. във връзка с приложение на принципа на „забрана за връщане“ и мотивирано приложение на алтернативата за вътрешна закрила – при съобразяване на всички горепосочени индивидуални обстоятелства относно семейство с две момичета – християни, дълго живели в Европа, без мрежа за подкрепа в някоя част от страната на произход.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2 АПК съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 44-ОК от 01.11.2022 г. на интервюиращ орган при Държавна агенция за бежанците при МС, с което на основание чл.76б, ал.1, т.2 от ЗУБ не е допусната до разглеждане до производство за предоставяне на международна закрила последваща молба на Л. О. П. с вх.№ УП-20181 от 12.10.2022 г.

ВРЪЩА преписката на административния орган за ново произнасяне по молба за международна закрила на Л. О. П. с вх. № УП-20181 от 12.10.2022 г. при съобразяване на указанията, дадени с настоящото решение.

Решението не подлежи на обжалване.

СЪДИЯ: